

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatus De Conscientia, De Peccatis, De Legibus, De Fide, Spe,
Et Charitate

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

16 Vtrum iudex teneatur repellere denunciationem sibi factam de delicto,
eo quod illius secreta correctio non praecesserit?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76540](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76540)

Secundo dico, quoties à iure tibi datur facultas accusandi, non peccas contra charitatem etsi accuses non enim iustitia aduersus charitatem esse potest. Vnde etsi videatur contra charitatem esse delinquentem accusare, quem correctione secreta emendare poteris, at vere non est contra charitatem, cum ipse se delinquentem huiusmodi damno exposuit, & bono communi, quod per accusationem intenditur, sufficienter compensatur. Adde, manifestatio secreti delicti de se non est contra charitatem, quatenus charitas est virtus specialis, sed est contra iustitiam. Ergo si secludamus à tali manifestatione peccatum iniustitiae, & peccatum contra charitatem demus secludere. Denique si contra charitatem esset accusatio delicti, quod potest correctione secreta praecaveri, esset contra praecipuum Domini latum, Matth. 18. at ibi non loquitur Christus de accusatione, sed de denunciatione Evangelica, quae potius ad correctionem, quam ad punitionem procedit. Ergo.

PUNCTUM XVI.

Vtrum iudex teneatur repellere denunciationem sibi factam de delicto, eo quod illius secreta correctio non praecesserit.

- 1 Proponitur ratio dubitandi.
- 2 *Loca sentit obligatum esse iudicem, si commode potest, denunciationem repellere. At si denunciatus persistit, admittere debere denunciationem.*
- 3 *Teneatur iudex denunciationem admittere, tamen si denunciatus non probauerit denunciationem praecessisse.*
- 4 *Satisfit rationi dubitanti, n. 1. adducta.*

Ratio dubitandi desumitur ex cap. qualiter, & quando 2. de accusat. ibi enim dicitur denunciationem debere praecedere charitativam monitionem, iuxta textum Evangelicum: ubi primo corrigendus est frater secretis, deinde adhibendi sunt testes, postea si illos non audierit, dicendum esse Ecclesiae. Ergo omittens hos actus aduersus ius diuinum, Naturale, & Canonicum, denunciat. Ergo repellenda est eius denunciatio ut illicita, & contra charitatem, & iustitiam. Ergo non potest iudex illam admittere alias fauebit peccato denunciantis. Confirmo in supradicto cap. eodem modo dicitur debere charitativam monitionem praecedere denunciationem, quo inscriptio accusationem, & clamorosa insinuatio inquisitionem, sed sine inscriptione accusatio nulla est, & sine clamorosa insinuatione nulla inquisitio. Ergo nulla erit denunciatio sine charitativa monitione. Confirmo secundo, ex doctrina Baldi in leg. 1. ff. de libor. & posthum. formam datam à lege, vel statuto non debere omitti, & ex tex. notandum in leg. magis puto §. penult. ff. ne rebus eorum. Sed monitio secreta videtur tradi à Christo Domino pro forma, antequam denunciatio Ecclesiae fiat. Ergo est nulla denunciatio monitione omissa, & ita videtur tenere Felin. in cap. novit. de iudicis col. penult.

2 In hac quaestione loca 2. 2. quaest. 33. art. 8. disp. 47. num. 29. affirmat iudicem obligatum esse in quantum commode possit impedire denunciationem taliter factam. At si denunciatus non vult desistere, posse illam admittere, etsi requiratur eius officium, tenet admittere. Prima pars probatur ratione dubitandi. Secunda ex eo quod denunciatio iniudicia non habet dependentiam à secreta correctione, neque iure naturae, neque diuino, neque canonico, cum nullibi ob eius omissionem irrita reddatur. Non in iure canonico (de quo poterat esse dubium.) Nam in cap. qualiter & quando dicitur, denunciationem debere praecedere secretam monitionem, sicut accusationem libellus: sed non dicitur debere praecedere eodem ordine necessitatis, alias deberet constare semper, cum denunciatio fit praecise, secretam correctionem testelque fuisse inductos: quod est contra praxim. Quapropter cap. licet Helib. de simonia, cum Abbas Pomposianus ad summum Pontificem declarauit esse ob varia crimina, & ipse opposuisset secretum non fuisse correctum, & delatores testarentur corruisse: Pontifex nihil de hoc puncto curauit, sed ad causae decisionem processit. Verum est processisse ex officio ob clamorosam de delictis insinuationem, ac proinde non videtur huiusmodi res adaequate probate denunciationem valere omitta correctione.

3 Quapropter cenleo dicendum teneri iudicem denunciationem admittere, etsi denunciatus non probauerit monitionem praecessisse, quod mihi persuadet vltus iudicum nihil de monitione interrogantium. Fateor tamen ipsum denunciante non praemissa correctione, cum deberet praemittere, peccare, & iniustitiam facere, at valide denunciare. Quia aliud est esse iniustitiam denunciationem, aliud esse validam. Verum si iudici aliquo modo constaret monitionem secretam non fuisse praemissam, casu quo esset praemittenda, quod difficile constare potest, iustitiam denunciationem omnino esse repellendam à iudicio, utpote iniustam, & contra praecipuum Dominici tradit expressè Glossa in cap. cum dilectus, 2. de accusat. per text. ibi si confiteri praefatum Episcopum de iam dictis excessibus non fuisse praemonitum ab eodem,

à denunciatione repellatis eisdem & cap. qualiter eodem titulo. licet Helib. de simonia Suar. tom. 4. de relig. lib. 10. cap. 2. fin. num. 15. Valen. disp. 3. quaest. 10. p. 5. §. postet. etiam pag. 682. & 683. Alфонсус de Villaguri. in sua pract. l. 2. tit. de denunciat. Euang. cap. 9. conel. 4. pag. 10. q. 9. & pag. 11. conel. 3. addit debere iudicem antequam denunciationem admittere, interrogare denunciante an praemiserit secretam correctionem, testelque induxerit, quod si ita fecerit non probauerit, causamque omissionis legitimam non allegauerit, omnino esse repellendum. Sed quod diximus verius est ob vltum receptum.

4 Ad rationem dubitandi patet ex dictis: mandatur enim ille ordo correctionis secretae praemissi denunciationi, ut licita, & iusta denunciatio fiat, non ut valida, cum non possit denunciatio iustitica dependere à monitione secreta, quae eo ipso, quo secretè fit, non potest de illa constare.

DISPUTATIO IV.

De odio, invidia, discordia, schismate, aliisque charitati contrariis.

Sicut charitas plures actus habet tam internos, quam externos, de quibus in superio ribus dictum est, sic etiam habet plura vitia sibi contraria, scilicet odium Dei, & proximi, inuidiam, acitiam, discordiam, contentionem, schismam, iram, seditionem, bellum, & scandalum, de omnibus his hac disputatione agemus. Solùm de scandalo, quia materia latior est, in sequentem disputationem referuamus.

PUNCTUM I.

De odio Dei, & proximi, quid sit, & quale peccatum.

- 1 *Odium est charitati contrarium, & est duplex, abominatio, & inimicitia.*
- 2 *Proponuntur quadam obiectiones, & sic illis satis.*
- 3 *Quodcumque ex iis obis circa Deum est mortale, neque fieri potest veniale ex leuitate materia.*
- 4 *Circa proximum aliquando esse potest veniale.*
- 5 *Odium proximi differt specie ab odio Dei.*
- 6 *In odio proximi qui censent non esse plures actus specit distinctos.*
- 7 *Probabilis est oppositum.*
- 8 *Quae ratioe odium proximi ab ira, & indignatione, appropinquat vindictae distinguatur.*
- 9 *Enumerantur plures casus, in quibus licitum est proximo velle malum.*
- 10 *An optare mortem, vel de illa gaudere ob hereditatem habendam licet, proponitur negans sententia.*
- 11 *Contrarium ut probabile defenditur, si cum dubio fiat motu ratione.*
- 12 *Satisfit contrario fundam. n. 10. adducto.*

Odium charitati oppositum est, velle alicui malum, quod malum illius est. Dupliciter concipitur, primo abominatio, do ipsam personam tanquam tibi contrariam, & desiderando, ut non sit, & hic actus est odium abominatiois. Secundo, desiderando illi aliquid malum ex supradicta abominatioe, quod vocatur odium inimicitiae. Sic omnes Doctores in discussis referendi Vtrumque odium veritari posse circa Deum, & circa proximum de fide est. Circa proximum veritatur, si ob malum, quod in ipso residet, vel ob iniuriam tibi illatam aduerseris, velique illum perimere, aut aliquid aliud malum illi euenire. Circa Deum veritatur, non quatenus in se est, quia ut sic nihil mali habere potest, sed quatenus te punie, tibi que difficulta imperat: ob has enim rationes potes illum aduersari, & quantum in te est velle, ut non sit.

2 Quod si obiecias. Nullus potest velle alteri malum, nisi illud malum sibi esse bonum apprehendat. At in aduersione Dei, eiusque inimicitia nulla ratio boni esse potest. Ergo. Respondo nullam rationem boni esse, apprehendi tamen, & existima aliquid sufficere, ut possit Deus odio haberi à non videntibus ipsum. At illi qui Deum clarè vident, cum videant obiectum summè diligibile, nequeunt illum odio habere: sic D. Thom. 2. 2. quaestione 34. art. 1. & ibi, Cateranus, Valen. disputatione 3. quaestione 11. p. 1. in fin.

Si in istis, Secundo, qui alterum odit, & aduersatur, est ob aliquid malum in eo existens: ar in Deo nullum malum esse potest. Ergo non est capax odij, & auersivus? Respondo non tempore esse necessarium ad odium, vt malum existat in periona, quae odio habetur, sufficit, si malum aliquid causet. Quapropter est